

Peta lekcija • Lesson Five

A1

37,38

PET MAČAKA I PET PASA

✂️ Replace *mačka* and *pas* with these pairs: *mòmak* and *djèvojka*; *ptica* and *zmija*; *stùdent* and *stùdentica*; *učitelj* and *đak*.

✂️ Replace *kruška* with: *jabuka*, *jagoda*, *nàrandža*, *pecivo*, *òrah*, *smokva*, *šljiva*.

✂️ Replace *jesti* with *piti*, *glàdan* with *žèdan*, use the beverages introduced in exercise 4A3. Leave off the last line in this version.

✂️ Replace *veliki* and *dèbeli* with *dosadni*, *slabi*, *sretni*, *šareni*, *tànkij*, *zlij*.

Replacement nouns for lines 1 & 5:

pet mačaka > *pet mòmaka*, *pet ptica*, *pet stùdenata*, *pet učitelja*
pet pasa > *pet djèvojaka*, *pet zmija*, *pet stùdentica*, *pet đaka*

Replacement adjectives for line 1:

velikih, *dèbelih* > *dosadnih*, *slabih*, *sretnih*, *šarenih*, *tànkijh*, *zlijh*.

Replacement nouns for lines 2, 3, 5, 7, 9:

mačke > *mòmci*, *ptice*, *stùdenti*, *učitelji*

Replacement nouns for lines 2, 4, 6, 8:

psi > *djèvojke*, *zmije*, *stùdentice*, *đaci*

Replacement verb for line 7:

jedemo > *pijemo*

Replacement adjectives for line 7:

gladne > *žedne*

Replacement nouns for line 7:

kruške > *jabuke*, *jagode*, *nàrandže*, *peciva*, *òrahe*, *smokve*, *šljive*

and line 9

dvije kruške > *dvije jabuke*, *dvije jagode*, *dvije nàrandže*, *dva peciva*, *dva òraha*, *dvije smokve*, *dvije šljive*

Replacement nouns for line 8:

krušaka > *jabuka* (*jagoda*, *nàrandži* or *nàrandža*, *peciva*, *òraha*, *smokava* or *smokvi*, *šljiva*)

☆ Example:

1. *Pet sretnih djèvojaka* i *pet slabih mòmaka* idu u *grad*.
5. - *Imamo pet malih kuća* za *pet sretnih djèvojaka* - *kažu* *djèvojke*.
6. - *Zašto idete od kuće do kuće?* - *pitaju* *mòmci*.
7. - *Da jedemo nàrandže*. *Gladne smo* - *odgovaraju* *djèvojke*.
8. - *Malo nàrandži* ili *puno nàrandži?* - *pitaju* *mòmci*.
9. - *Svaka ùzima* po *dvije nàrandže* - *kažu* *djèvojke*.

☆ **Examples:**

7. - Da pijemo limunade*. Žedne smo - odgovaraju mačke.
8. - Malo limunade ili puno limunade? - pitaju psi.

7. - Da pijemo mlijeka. Žedne smo - odgovaraju mačke.
8. - Malo mlijeka ili puno mlijeka? - pitaju psi.

***Note** that when the examples used in line 7 are fruits and other objects the case used is the Apl while in examples using drinks and other liquids, the case used is Gsg. For a fuller explanation see the entry on “partitive genitive” on p. 52 of the *Textbook*.

☞ A2

⊙39,40

NEMA NOVCA!

☞ **Replace ručak with večera and (na) fakultet with (u) kino, (u) pozorište, and 4:00 p.m. with 9:00 p.m., 6:00 p.m. with 11:00 p.m.**

☆ **Examples:**

1. Ako ima vremena prije večere, idem u pozorište.
6. A poslije pozorište?
7. Evo me! Dolazim na večeru u devet sati!
8. Što se mene tiče, možeš doći i u jedanaest sati. Večera te čeka, ako je hoćeš jesti.

1. Ako ima vremena prije večere, idem u kino.
6. A poslije kina?
7. Evo me! Dolazim na večeru u devet sati!
8. Što se mene tiče, možeš doći i u jedanaest sati. Večera te čeka, ako je hoćeš jesti.

☞ A3

⊙41,42

KO DOLAZI?

☞ **Replace brat with sestra, otac with majka, amidža or stric with amidžinica or strina and make further versions inserting daidža or ujak, daidžinica or ujna, tetak, tetka wherever relevant.**

☞ **Replace sudija and advokat with ljekarka and medicinska sestra, or pisac and prevodilac.**

☆ **Example:**

3. Sestra moje majke.
4. Znam da je tetka majčina sestra. Da li se kaže “tetka” i za očevu sestru?
5. Da! Tako je. To je moja tetka.

☆ **Examples:**

7. Ona je ljekarka i živi u Bihaću.
8. Ljekarka! Da li je tetkin posao zanimljiv?

9. Kàko za kòga. Òna svoj pòsao voli.
 10. Ja žèlìm da budem medicìnska sèstra.

7. On je pìsac i žìvi u Bihàću.
 8. Pìsac! Da li je àmidžin pòsao zanimljiv?
 9. Kàko za kòga. On svoj pòsao voli.
 10. Ja žèlìm da budem prevòdilac.

✎ **Make** a list of differences among B, C, and S found in this exercise.

1. **general vocabulary differences**, such as:
     sèdmica [B] tjedan [C] nèdelja [S]
     stànica [B] kolodvòr [C] žèleznička stànica [S]
2. **specific vocabulary**.
  - (a) **names of family members**, such as
     àmidža [B] strìc [B,C,S]
     àmidžinica [B] strìna [B,C,S]
     dàidža [B] ujak [B,C,S]
     dàidžinica [B] ujna [B,C,S]
     tètak [B,C,S] tètča [S]
  - (b) **names of certain professions**, such as:
     advòkat [B,S] òdvjetnik [C]
     sùdija [B,S] sùdac [C]
     prevòdilac [B,S] prevòditelj [C]
3. **different shape of word**, e.g.
     ljèkarka [J] [B/S] lèkarka [E] liječnica [C]
4. **question words**:
     šta [B,S] što [C]
     ko [B,S] tko [C]
5. **question formation**:
     da li [B,S] li [B,C]
6. **shorter vs. longer endings on pronominal adjectives**, e.g.
     mog òca [B,C,S] mòga òca [C]
7. **infinitive vs. da + present tense**, e.g.,
     žèlìm biti [B,C] žèlìm da budem [B,S]
8. **ijekavian [J] vs. ekavian [E]**, e.g.
     nèdjelja [J] nèdelja [E]
     ljèkarka [J] lèkarka [E]
     žèljezničkì [J] žèlezničkì [E]
     srijèda [J] srèda [E]
     gdje [J] gde [E]

SSL: Extend this list to embrace material from the preceding four lessons as well.

Note: The extended list below also includes material from other sections of this lesson.

1. **general vocabulary differences**, such as:
     tèka [B] bìlježnica [C] sveska [S]
     prijatelj [B,C,S] drug [S]
     geogràfskì [B,C,S] zemljopìsnì [C]
     izvìnite [B,S] opròstite [C]
     blàgajna [B,C] kàsa [S]

hljeb [J] [B/S] kruh [C] hleb [E]
prijateljica [B,C,S] drugarica [S]
nàrāndža [B] nàrānča [C] pomòrāndža [S]
kòmađ [B,C,S] pàrče [S]
tābla [B,S] ploča [C]
pašoš [B,S] putòvnica [C]
kìno [B,C] bioskop [S]
pòzorište [B,S] kàzalište [C]
voz [B,S] vlak [C]
napolju [B,S] vāni [B,C]
abecēda [B,C,S] āzbuka [S]
parādajz [B,C,S] rajčica [C]
mòmenat [B,S] trenùtak [B,C,S]

2. specific vocabulary

(c) **country or nationality names**, such as:

Austrālijānac [B,S] Austrālac [C]
Rùmūnija [B,S] Rùmūnjska [C]
Španija [B,S] Španjolska [C]

3. different shape of word, e.g.

dòmaća zàdaća [B,C] dòmaći zadàtak [S]
stùdentkinja [B,S] stùdentica [B,C]
pròfesorka [B,S] profesòrica [B,C]
jeste [B,S] jest [C]
njen [B,C,S] njezin [C]
lahak [B] lak [B,C,S]
hèmijski [B,S] kèmijski [C]
veče [B,S] večer [C]
Evròpa [B,S] Eùropa [C]
takòđe [B,S] takòđer [B,C]
kàfa [B,S] kàva [C]
pješke [B] pješice [C]
kafāna [B,S] kavāna [C]
naveče [B] navečer [C] uveče [S]
ptičiji [B,C] ptičji [B,S]

4. question words and other adverbs:

gdje [J] gde [E], kuda [B,C,S] kamo [C]
neko [B,S] netko [C]

Note: (5), (6), (7) and (8) in the above list refer to general facts, most of which are amply illustrated in previous lessons as well; therefore no additional specific examples are cited here.

9. Latin alphabet exclusively vs. choice of Latin or Cyrillic alphabet

abecēda [B,C,S] āzbuka [S]

10. foreign proper names written according to spelling, e.g.

George [B,C] Džordž [S]
Freddy [B,C] Fredi [S]
Caitlin [B,C] Kejtlin [S]
Chicago [B,C] Čikago [S]
Washington [B,C] Vašington [S]

IZLAZAK U GRAD

✂️ Replace *kino* with *grad*, kafàna, pòzorište, mùzej and replace *film* with *ljudi*, predstava. Replace 4:00 with 7:00 or 11:00.

☆ Examples:

- U sedam sàti.
- A u koliko sàti onđa možemo ići u pòzorište da gledamo predstavu?

- U jedànaest sàti.
- A u koliko sàti onđa možemo ići u kafànu da gledamo ljude?

Note: Do not bother about a replacement for the adverb *popòdne*, even though it is italicized in the exercise.

 VJEŽBE

B1

✂️ Replace *jabuka* with čaša vjna, komad sira, kruška, òlovka, òrah, pecivo, slatkiš, šljiva.
✂️ Replace *student* with djèvojka, đak, mòmak, prijatelj.

Replacement nouns for line 2:

jabuka > čaša vjna, komada sira, kruška, òlovka, òraha, peciva, slatkija, šljiva.

Replacement nouns for lines 3 and 4:

studenata > djèvojaka, đaka, mòmaka, prijatelja

Replacement for line 5:

dvije jabuke > dvije čaše vjna, dva komada sira, dvije kruške, dvije òlovke, dva òraha, dva peciva, dva slatkija, dvije šljive.

☆ Example:

- Šta to nosiš?
- Nosim dvanaest komada sira.
- A koliko je djèvojaka òvdje?
- Ima nas deset djèvojaka.
- Onđa svaka djèvojka može uzeti po jèdan, a ti i ja po dva komada sira.
- Kako da ne!

B2

✎ Replace italicized words with: jagoda, òrah, smokva, šljiva.

Replacement nouns for line 6, 7 and most of line 8:

jagoda, òraha, smokvi, šljiva

Replacement nouns for the second noun in line 8:

jagode, òraha, smokve, šljive

☆ **Example:**

1. Imam jagoda, òraha, smokvi i šljiva.
2. Koliko imaš jagoda, òraha, smokvi i šljiva?
3. Imam pet jagoda, tri òraha, i sedam smokvi i šljiva.

B3

✎ Replace *vrijeme* and *novac* with the pairs: **a)** bijela mačka, crni pas; **b)** sretni student, tužni student; **c)** teški posao, lakši or laki odmor; **d)** žuta kruška, crvena jabuka.

☆ **Examples:**

1. Imamo mnogo bijelih mačaka, a malo crnih pasa.
2. Imamo mnogo sretnih studenata, a malo tužnih studenata.
3. Imamo mnogo žutih krušaka, a malo crvenih jabuka.
4. Imamo mnogo teških poslova, a malo lakših odmora.

B4

✎ Replace *vikend* with *sedmica*.

✎ Replace *London* with Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Mađarska, Pariz, Srbija.

☆ **Examples:**

1. Šta želiš da radiš iduće sedmice?
2. Iduće sedmice hoću da idem u Pariz.

B5

✎ Replace the numbers **10** and **6** with others, and replace *slatki sok* with: dobro pitanje, dugo pismo, slobodna sedmica, tužni film, važna stvar.

deset slatkih sokova > deset dobrih pitanja, osam dugih pisama, pet važnih stvari, pet slobodnih sedmica, dvije važne stvari, tri tužna filma, devet tužnih filmova

četiri slatka soka > tri dobra pitanja, dva duga pisma, pet važne stvari, četiri slobodne sedmice, jedna važna stvar, dva tužna filma, četiri tužna filma

☆ **Examples:**

1. Imam deset dobrih pitanja.	1. Imam dvije važne stvari.
2. Kada uzmem sedam, koliko ih onda imaš?	2. Kada uzmem jednu, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam tri dobra pitanja.	3. Onda imam jednu važnu stvar.

1. Īmam osam dugih p̄isama.
2. Kāda ūzm̄em šest, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam dva duga p̄isma.

1. Īmam tri tužna filma.
2. Kāda ūzm̄em j̄edan, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam dva tužna filma.

1. Īmam pet važnih stvari.
2. Kāda ūzm̄em dvije, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam tri važne stvari.

1. Īmam devet tužnih filmova.
2. Kāda ūzm̄em pet, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam četiri tužna filma.

1. Īmam pet slobodnih s̄edmića.
2. Kāda ūzm̄em j̄ednu, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam četiri slobodne s̄edmice.

B6

✂ **Replace grad with:** k̄ino, kaf̄ana, p̄ozorište.

✂ **Replace āmidža or str̄ic with** āmidžinica or str̄ina, d̄aidža or ujak, d̄aidžinica or ujna, tetka.

✂ **Replace ujutro with** pop̄odne.

☆ **Examples:**

1. Id̄em do āmidžinice! Nema me do 9 s̄ati naveče! Id̄emo zajedno u kaf̄anu.
2. N̄e t̄iće me se šta r̄adiš kod āmidžinice, ali moraš d̄oći do 8:00.
3. Kāko m̄ogu d̄oći u 8:00 ako smo vani do 9:00?
4. Moraš. Ōve s̄edmice ideš ū školu pop̄odne.

1. Id̄em do tetke! Nema me do 9 s̄ati naveče! Id̄emo zajedno u p̄ozorište.
2. N̄e t̄iće me se šta r̄adiš kod tetke, ali moraš d̄oći do 8:00.
3. Kāko m̄ogu d̄oći u 8:00 ako smo vani do 9:00?
4. Moraš. Ōve s̄edmice ideš ū školu pop̄odne.

✂ **Redo** B6 as if there are two parents speaking instead of one.

☆ **Example:**

2. N̄e t̄iće nas se šta r̄adiš kod d̄aidžinice, ali moraš d̄oći do 8:00.

B7

Answer the following questions, which make reference to the exercises in 5A1, 5A2, 5A3 and 5A4.

- A1 a. Id̄u u grad, da jedu kruške.
 b. Da, svakako!
 c. Svaka ūzima po dvije.

- A2 a. Broj 1 ide u banku z̄ato sto nema n̄ovca. Ide pješice.
 b. U četiri s̄ata z̄ato što ide na fakultet.
 c. Može.

- A3 a. Ōčev brat d̄olazi na st̄anicu.
 b. On je sudija. Voli svoj p̄osao.

- A4 a. U pet sati.
 b. Kako da ne!
     Zato što su gladni i žedni.
     Zato što nisu gladni ili žedni.
 c. Nije vikend.

✎ Prepare two questions of your own based on the A exercises, using the question words *zar, koliko, odakle* or *zašto* to ask another student in class.

Free-form assignments such as this one are not furnished with answers.

✎ DOMAĆA ZADAĆA

C1

Mala Mara i njene životinje

✎ Write this story out, giving the words in parentheses the endings they require.

Answers are in boldface

Mala Mara ima velikog žutog psa. Njen pas se zove "Žučko". Ona ima i malu mačku crne boje. Mara i Žučko često igraju lopte zajedno. Mačka ne igra lopte. Ona to ne voli. Mara ima i pticu plave boje. Marina ptica vrlo lijepo pjeva kad je Mara kod kuće. Najzad, Mara ima i jednu šarenu zmiju. Šarena zmija je tanka i duga. Ona niti igra lopte, niti pjeva.

Mara ide svaki dan u školu. Ona je đak prvog razreda. U ponedjeljak vodi žutog psa u školu. Marin učitelj voli Žučka. Za vrijeme odmora svi đaci igraju lopte zajedno. U utorak Mara vodi crnu mačku u školu. Ni mačka ni učitelj to ne vole. Niko ne igra lopte. Mačka gleda učitelja, i učitelj gleda mačku.

U srijedu Mara nosi pticu plave boje u školu. Svi vole pticu, jer tako lijepo pjeva. Ne mogu da pjevaju kao ptica, ali mogu da zvižde uz ptičiju pjesmu. Svi to rade svaki put kad ona pjeva. U četvrtak Mara nosi zmiju u školu. Niko to ne voli – ni učitelj, ni zmija, ni drugi đaci. Niko ne zna šta da radi.

U petak Mara ništa ne vodi niti šta nosi u školu. Sve njene životinje su kod kuće. Učitelj kaže da je to najbolje. Ali Mara ne voli to ni da čuje.

✎ Try to figure out whether the story is written in Bosnian, Serbian or Croatian. Which are the words that might help you decide? Try to make this decision on your own before looking at the answer at the bottom of p. 78. Then list all the words which prove this to be the right answer.

Note: The answer, that the story is written in Serbian ijekavian, is actually at the bottom of p. 77.

☆ Examples:

njen
 lijepo pjeva
 ponedjeljak
 za vrijeme
 u srijedu
 ne mogu da pjevaju

mogu da zvižde
 pjesmu
 niko
 šta da radi
 nè voli to ni da čuje

C2

Provide opposites for the following words.
 (Opposites:)

	opposite		opposite
(adjectives)		(adverbs)	
zao	dobar	mного	malo
lahak	tèžak	dalèko	blizu
dosadan	zanimljiv		
dug	kratak	(pronouns)	
malì	vèlik	neko	niko
topao	hlàdan	nešto	ništa
crn	bijel		
rùžan	lijep		
dèbeo	tanak		
nizak	visok		
ozbiljan	neozbiljan		

C3

Translate into B:

1. Imam deset šarenih mačaka.
2. Oni idu u pòzorište, a mi idemo u kafànu.
3. Aleksandar je glàdan. Prvo, jede deset narandži, pet smokvi, tri jabuke i sedam komada sira, a onda nije glàdan.
4. Tri teška rječnika i tri lahke knjige su blizu pròzora.
5. Dvije sretne stùdentice vide šest tužnih stùdenata.
 (for another way to do this, see Lesson 12, page 185)
6. Nema debelih ptica.
7. Iduće sedmice idem u Južnu Amèriku!
8. Svakog dana stùdenti gledaju profesore i učitelje.
9. Njègova ujna i njena ujna su prijatèljice, i dòlaze na stànicu u sùbotu u deset sati.

C4

Here are verbs from the first five lessons. For each infinitive, provide its English meaning, and the 1st person singular (*ja*) and 3rd person plural (*oni*) forms.

-a- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
igrati	igram	igraju	play
pjevati	pjevam	pjevaju	sing

pìtati	pìtam	pìtaju	ask
gledati	gledam	gledaju	look at, watch
ìmati	ìmam	ìmaju	have
odgovàrati	odgovàram	odgovàraju	answer
stvàrati	stvaram	stvàraju	create

-e- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
kàzati	kažem	kažu	say
teći	tèčem	tèku	flow
mòći	mògu	mogu	can, be able
ìći	idem	idu	go
dòći	dođem	dođu	come [perfective]
čuti	čujem	čuju	hear
piti	pijem	piju	drink
jesti	jedem	jedu	eat
zvati se	zovem se	zovu se	be called
ùzeti	uzmem	uzmu	take
poznàvati	pòznajem	pòznaju	get to know

-i- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
vòditi	vodim	vode	lead
nòsiti	nosim	nose	carry
dòlaziti	dòlazim	dòlaze	come [imperfective]
mòliti	molim	mole	pray
tràžiti	tražim	traže	seek
ràditi	radim	rade	work
misliti	mislim	misle	think
žèljeti	želim	žele	wish
vidjeti	vidim	vide	see
vòljeti	vòlim	vòle	love

special conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
biti	sam, jesam	su, jesu	be
htjeti	hòću	hòće	want

C5

Životinje

Connect word to animal:

pas

majmun

mačka

mèdvjed

zmija

ptica

C6

Place the word in column B into the sentence in column A where it belongs.

- a. Zmije nisu zle **jer** su životinje.
b. Učitelj **č**ak nè znà koliko ima đàka.
c. Mala Mara pjeva **k**ao ptica **ali** ptica nè pjeva **k**ao Mala Mara.
d. **A**ko Mara vodi psa Žučka u školu, **o**nda pas i đaci igraju lopte zajedno za vrijeme odmora.

C7

List the time-related expressions found in 5A2, 5A3, 5A4 and 5C1 and then explain the grammar of each one..

Example: The phrase *u četiri sata* in 5A2 is an accusative expression of time.

accusative phrases of time (without preposition)

svaki dan

svaki put

accusative phrases of time (with preposition)

u četiri sata

genitive phrases of time (without preposition)

iduće sedmice

iduće subote

idućeg vikenda

òve sedmice

òvog vikenda

u četiri sata popòdne	
u četvrtak	<i>genitive phrases of time (with preposition) do</i>
u koliko sati	deset sati
u pet sati	do dvanaest
u pet i deset	do jedanaest sati
u pet do deset	
u petak	<i>complex time phrase (accusative + genitive)</i>
u ponedjeljak	za vrijeme odmora
u srijedu	
u šest	
u utorak	

Geografska pitanja

For help in answering these questions consult the maps below and the map at the beginning of the book.

1. Srbija i Crna Gora su sada dvije zemlje.
2. Neki od srpskih gradova su: Beograd, Novi Sad, Niš, Čačak, a neki od crnogorskih gradova su: Podgorica, Cetinje, Bar.
3. Rijeka* koje teku kroz Crnu Goru zovu se Lim, Piva i Tara.
4. Rijeka* koje teku kroz Srbiju zovu se Dunav, Drina, Južna Morava, Sava, Tisa, Velika Morava i Zapadna Morava.
5. Zemlje oko Crne Gore su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Srbija.
6. Zemlje oko Srbije su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Mađarska, Makedonija, Rumunija.

***These** are not the only Serbian and Montenegrin rivers; they are the ones shown on the *Textbook* maps.